

רעפ 60400-01-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירת איומים

משפחה וירושה - אלימות במשפחה

פלילי - חוק העונשין - עבירות אלימות

בית המשפט העליון

ברע"פ 60400-01-25

לפני: כבוד השופטת רות רונן

העורר: פלוני
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט
המחוזי בבאר שבע בעמ"ת 40590-12-24 מיום
2.1.2025 שניתנה על ידי כב' השופט ע' כהן

בשם העורר:

החלטה

לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט ע' כהן) מיום 2.1.2025 בעמ"ת 40590-12-24, בה נדחה ערר המבקש על החלטת בית המשפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת א' צוריאלי) במ"ת 66339-06-24 אשר דחתה את בקשתו לעיון חוזר בהחלטה להורות על מעצרו עד תום ההליכים המתנהלים נגדו.

הרקע לבקשה

1. ביום 30.6.2024 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירות תקיפה ואיומים כלפי גרושתו. על

פי המתואר בכתב האישום, במספר אירועים שונים המבקש איים על גרושתו, לרבות איומים ברצח; ובשני אירועים נפרדים אף תקף אותה פיזית, כאשר באחד מהם הכה אותה במכת אגרוף בכף ידה. בגין מעשים אלה יוחסו למבקש עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בן זוג לפי סעיף 328(ג) וסעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); 6 עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק; ועבירה של תקיפה סתם - בן זוג לפי סעיף 382(ב)(1) וסעיף 379 לחוק.

2. עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר המבקש עד תום ההליכים. בבקשה נטען כי קיים יסוד סביר לחשש שהמבקש יסכן את בטחונו של גרושתו, ובפרט כאשר מחומר הראיות עולה כי המבקש כפייתי כלפיה. עוד נטען כי המסוכנות הנשקפת מהמבקש אינה רק כלפי גרושתו אלא גם כלפי עצמו והסביבה. זאת לאור אבחנתו של הפסיכיאטר שבדק אותו כדי לבחון את כשירותו למעצר, בה צוין כי ייתכן שיפגע בעצמו או בזולת שלא כתוצאה ממצבו הנפשי. לצד זאת, נטען כי למבקש עבר פלילי הכולל עבירות אלימות, הפרת הוראה חוקית, עבירות כלפי שוטרים ושיבוש הליכי משפט.

בדיון שהתקיים ביום 11.7.2024 בבקשה למעצר עד תום ההליכים הודיעה באת כוחו דאז של המשיב כי לצורך הבקשה היא מסכימה לקיומן של ראיות לכאורה ולעילת המעצר. היא ביקשה להפנות את המבקש לקבלת תסקיר שירות מבחן לצורך בחינת שילובו בקהילה טיפולית. בהסכמת הצדדים, נשלח המבקש לשירות מבחן לקבלת תסקיר מעצר.

3. בתסקיר שירות המבחן צוין עברו הפלילי המכביד של המבקש הכולל בין היתר עבירות אלימות. כן צוין שהמבקש סובל מפוסט טראומה, מטופל בקנאביס רפואי וצורך באופן לסירוגין גם סמים קשים. המבקש שולב לאחרונה מחדש בקבוצה טיפולית והשתתפותו בה התאפיינה בהגעה סדירה, מחויבות והבעת רצון לשינוי.

בהערכת הסיכון צוינה התרשמות ממאפיינים אובססיביים וחשדניים של המבקש כלפי גרושתו, ונטייתו לנהוג כלפיה באלימות כתוצאה מכך. שירות המבחן לקח בחשבון את מאמציו של המבקש לערוך שינוי; ובה בעת את התרשמות הפסיכיאטר מקיומה של מסוכנות של המבקש לעצמו ולסביבתו, שימוש האינטנסיבי בסמים וקשייו להיגמל משימוש זה. בין היתר על רקע אלה נקבע כי קיימת מסוכנות גבוהה להתנהגות אלימה כלפי גרושתו של המבקש וכן להתנהגות עבריינית.

באשר לנכונותו של המבקש להשתלב בטיפול בקהילה טיפולית בתחום ההתמכרויות, צוין כי בשל מכלול נסיבותיו של המבקש, חלופה כזו אינה הרמטית די הצורך כדי להעניק מענה למסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. לפיכך, הומלץ כי המבקש יעצר עד תום ההליכים כנגדו.

על רקע תסקיר זה, הורה בית המשפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת הבכירה ש' שטרית) ביום

14.8.2024 על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים המתנהלים כנגדו.

4. ביום 20.11.2024 פנה המבקש לבית המשפט השלום בבאר שבע בבקשה לעיין חוזר בהחלטה זו (להלן: הבקשה לעיין חוזר). בבקשה נטען כי חלפו 5 חודשים בהם הוא שוהה במעצר, וכי זו תקופת מעצר לא מבוטלת המחלישה את רמת המסוכנות הנשקפת ממנו. עוד נטען כי מצבו הנפשי של המבקש התייצב; הוא נכון לטפל בעצמו; ומביע רצון כן לשנות את אורח חייו, תוך הבנה כי השימוש בסמים הוא שמוביל להידרדרות במצבו.

5. לאחר שהתקבלה תגובת המשיבה והתקיים דיון, דחה בית המשפט השלום (כב' השופטת א' צוריאלי) ביום 1.12.2024 את הבקשה לעיין חוזר. בהחלטה עמד בית המשפט על המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמבקש - הן על רקע האמור בתסקיר המבחן; הן על רקע עברו הפלילי; הן בשל קיומו של הליך פלילי נוסף תלוי ועומד בגין עבירת אלימות. עוד הבהיר בית המשפט כי שוחח עם המבקש ולא מצא כל שינוי בנסיבות המצדיק בקשה לעיין חוזר, כאשר הנכונות לשיתוף פעולה שהוא מביע היום, הובעה גם בעבר. נכונות זו עמדה לבחינת שירות המבחן, שהמליץ להותיר את המבקש במעצר עד תום ההליכים.

6. המבקש ערר על החלטה זו לבית המשפט המחוזי בבאר שבע, וביום 2.1.2025 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופט ע' כהן) את הערר. בהחלטתו קבע בית המשפט המחוזי כי לא חל שינוי נסיבות ולא חלף פרק זמן ניכר מאז מתן ההחלטה המצדיק היעדרות לבקשה לעיין חוזר. נקבע כי לאור האמור בתסקיר שירות המבחן, אין טעם לחזור ולהפנות את המבקש לקבלת תסקיר משלים. עוד נקבע כי בעניינו של המבקש לא מתקיימים התנאים הדרושים כדי לשקול חלופה טיפולית, וכי יש לנקוט משנה זהירות בעבירות אלימות במשפחה בטרם שחרור לחלופה כאמור. זאת בפרט לאור ההתנהגות האובססיבית של המבקש כלפי גרושתו.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

7. בבקשה, חוזר המבקש על עיקרי הטענות שהועלו בערכאות קמא. לטענתו, חלפו 5 חודשים מאז הוגש תסקיר שירות המבחן ודי בחלוף זמן זה כדי להצדיק את הבקשה לעיין חוזר. עוד נטען כי רמת המסוכנות הנשקפת מהמבקש נחלשה שכן מדובר בתקופת מעצר ארוכה המהווה גורם מרתיע; וכי בעבר השתלב המבקש בהליכים טיפוליים - אולם בשל מצבו הנפשי לא יכול היה להשלים. עם זאת, מצבו הנפשי התייצב כיום, והוא מבקש לשקם את חייו - ולהתחיל הליך טיפול משמעותי, לרבות טיפול גמילה מסמים. לצד זאת, נטען כי מדובר ברף הנמוך של עבירת התקיפה וכי נסיבות חייו הקשות של המבקש גרמו לו להתפרצויות זעם ולביצוע מעשים, שנטען שאינם חמורים, כלפי גרושתו.

דין והכרעה

8. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות מבלי להידרש לתגובת המשיבה.

הלכה היא כי רשות לערור ב"גלגול שלישי" על החלטה שעניינה הליכי מעצר תינתן במשורה, וזאת רק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש או כאשר עולה חשש לעיוות דין (ברע"פ 67392-08-24 קורח נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (10.9.2024); בש"פ 4940/23 בן מוחא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.7.2023)). אינני סבורה כי המקרה שלפניי נמנה עם אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות של בית משפט זה.

9. המקרה שלפניי אינו מעלה שאלה משפטית עקרונית, שכן הטענות המועלות בבקשת רשות הערר נטועות עמוק בנסיבות הקונקרטיות של המבקש. כך, אף שחלוף הזמן עשוי להצדיק במקרים מתאימים בחינה מחודשת של שאלת מעצרו של נאשם (ובכלל זה הערכה מחודשת של שירות המבחן), השאלה מהי נקודת הזמן המתאימה לעשות כן היא שאלה הנטועה בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה ומסורה ככלל לשיקול הדעת של הערכאה הדיונית.

כך, נקודת האיזון הראויה בין שיקולי שיקום של נאשם לבין מטרות המעצר, לרבות נטרול המסוכנות הנשקפת ממנו, היא שאלה הנגזרת מהנסיבות הספציפיות ומחייבת הפעלת שיקול דעת ואיזון בין מכלול הנסיבות הללו. כך גם כאשר מדובר בשאלה - כמו במקרה דנן - מתי יש לבחון מחדש אפשרות שחרורו של עצור בתנאים כאלה או אחרים; או הפנייה מחודשת שלו לקבלת תסקיר של שירות המבחן. לכן, השאלה שהמבקש מעורר בבקשתו איננה שאלה רוחבית ועקרונית.

10. זאת ועוד, אף אינני סבורה כי ההחלטה נושא הבקשה מעוררת חשש לעיוות דין או לאי צדק חמור. כאמור, עמדתו של המבקש היא כי נוכח חלוף הזמן, ההתייצבות במצבו ונכונותו לעבור הליך טיפול, חל שינוי נסיבות המצדיק עיון חוזר בהחלטה להורות על מעצרו עד תום ההליכים ועריכת תסקיר משלים.

ככלל אין בפרק הזמן בו שווה המבקש במעצר כדי להצדיק כשלעצמו התערבות בהחלטה, בפרט כשמדובר בערר ב"גלגול שלישי" (ברע"פ 5800-01-25 אזולאי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (23.1.2025); רע"פ 79016-12-24 ורשויה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (9.1.2025)). יתרה מכך, מתסקיר שירות המבחן עולה כי המוטיבציה הגבוהה של המבקש להתחיל טיפול משמעותי לצורך שיקום חייו (שאין להקל ראש בחשיבותה), נשקלה במסגרת הערכת המסוכנות בתסקיר. אף על פי כן, שירות המבחן קבע כי נכון למועד עריכת התסקיר, חלופה טיפולית אינה מהווה מסגרת הרמטית די

הצורך. אף שאין זה מן הנמנע כי במועד כלשהו בעתיד - מסקנה זו תשתנה (והמבקש יוכל אף לפנות בעתיד פעם נוספת לבית המפשט בבקשה לעיון חוזר), לא ניתן לקבוע כי נגרם למבקש עיוות דין בכך שבתי המשפט קמא לא היו סבורים כי בנקודת הזמן הנוכחית ראוי לבחון עניין זה פעם נוספת.

11. מן המקובץ עולה כי הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה שנקבעו להתערבות בית המשפט כערכאה שלישית בהחלטת מעצר.

אשר על כן, דין בקשת רשות הערר להידחות.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשפ"ה (26 ינואר 2025).

תוקנה היום, כ"ו טבת תשפ"ה (26 ינואר 2025).

רות רונן
שופטת